

การเปิดรับและการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชน
ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

นางอรารรณ วิกัจฉะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาบริหารราชการแผ่นดิน

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974 - 578 - 376 - 5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017610 1172265/11

MASS MEDIA EXPOSURE AND USES
AMONG
UNIVERSITY STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS

MRS. ORAWAN VIJUKANA

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF MASS COMMUNICATION

GRADUATE SCHOOL

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1990

ISBN 974 - 578 - 376 - 5

อรรถรณ วิจักขณะ : การเปิดรับและการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนของนิสิตนักศึกษา
มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร (Mass Media Exposure and Uses among
University Students in Bangkok Metropolis.) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.ดร.ระวีวรรณ ประกอบผล, 193 หน้า. ISBN 974-578-376-5

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม การเปิดรับสื่อมวลชนของนิสิตนักศึกษา
มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร เพื่อทราบความสนใจ ความชื่นชอบต่อเนื้อหาของสื่อมวลชน การใช้
ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ จำแนกตามสาขาวิชา ที่เรียน
และเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ที่เป็น
มหาวิทยาลัย ซึ่งจำกัดจำนวนรับนักศึกษา และเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล 3 แห่ง จำนวน 210 คน
ได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร สาขาวิชาวิทยาศาสตร์
และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่เปิดรับสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์รายวันโดย
การอ่านค่อนข้างบ่อย อ่านที่บ้านหรือที่พักของตนใช้เวลาอ่านแต่ละครั้ง 20-30 นาที หนังสือพิมพ์
รายวันที่อ่านเป็นประจำ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คอลัมน์ที่อ่านเป็นประจำ คือ ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา
ข่าวต่างประเทศ ข่าวอาชญากรรม บทวิจารณ์ และข่าวการศึกษา เหตุผลสำคัญที่อ่านเพราะต้องการ
ทราบข่าวสาร โดยอ่านพาดหัวข่าวและข่าวหน้าหนึ่ง อ่านเป็นบางเรื่องที่ตนสนใจและเชื่อ เนื้อหาใน
หนังสือพิมพ์รายวันเป็นบางส่วน

การเปิดรับสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร
ส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์เป็นประจำทุกวัน เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน คูในระหว่างเวลา 20.00 น.
- 22.00 น. ที่บ้านหรือที่พักของตน ส่วนใหญ่ดูร่วมกับบุคคลในครอบครัว เหตุผลในการดูโทรทัศน์
เพื่อติดตามรายการที่ตนชื่นชอบ และดูรายการที่ติดตามอยู่เป็นประจำทุกวัน เพราะจัดทำรายการ
ที่น่าสนใจ

ส่วนการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทภาพยนตร์และวิดีโอ ส่วนใหญ่มาน ๆ ครั้งหนึ่ง ประเภท
ของภาพยนตร์และวิดีโอ เป็นภาพยนตร์เรื่องยาวจากกลุ่มประเทศตะวันตก

นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชา
สังคมศาสตร์ ทั้งชายและหญิง มีการนำเนื้อหาจากสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์รายวัน วิทยุ และ
โทรทัศน์มาเป็นหัวข้อในการสนทนากับเพื่อนอยู่เสมอ และสื่อมวลชนดังกล่าวมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง
ค่านิยม ความคิดเห็น และพฤติกรรมพอสมควร

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ORAWAN VIJUKANA : MASS MEDIA EXPOSURE USES AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. RAWEWAN PRAKOPPOL. PL.D. 193 pp. ISBN 974-578-376-5

The purpose of this study is to find out about the behavior of the university students in Bangkok metropolis : their exposure to mass media and their uses of them. The sample used in this study consisted of 210 full-time students, male and female, studying in science and social science, in three state universities in Bangkok metropolitan area. Questionnaires devised by the researcher were employed.

Finding are :

Most science and social science students in Bangkok, male and female, exposed themselves to daily newspapers rather frequently. The newspaper reading was normally carried on at home or at their living-quarters, each time covering a period of 20-30 minutes. The most-widely-read newspaper was the Thai Rath, and the sections commonly read were entertainment news, sports news, criminal news, critiques and news on education. The main purpose of the reading was to gain information. The students' common practice was going over the headlines and selectively picking up the news on the first page that they were interested in. Generally the students partially trusted the news that they read.

Regarding television, most students watched television everyday, between 8-10 p.m., at home or at their living-quarters. In most case, they watched together with the members of their family. The main purpose of their watching TV was for entertainment. They often kept pursuing the daily continuous programs that they enjoyed.

As to cinema films and video-tape, most students went to the cinema and watched video-tape very infrequently. Their favourite films were western movies.

University students in Bangkok in the areas of science and social science, both male and female, picked up the topics from newspapers, radio and television, to be the topics of their daily talks among their fellow students. These three types of media exposure, to a moderate degree, bore influence on the shaping of the students' value judgment, ways of thinking and behavior.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
 สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
 ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ของ รศ.ดร. ระวีวรรณ ประกอบผล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร. กาญจนา แก้วเทพ กรรมการ และ ผศ.ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำปรึกษา และให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการทำวิจัยครั้งนี้ ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์วิชัย พงษ์โหมศ ภาควิชาสังคมวิทยา วิทยาลัยครุณะ เชียงเทรา ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามและ ผศ. นภาพร อมรเลิศสินไทย ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา วิทยาลัยครุณะ เชียงเทรา ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจ จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จเรียบร้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
ปัญหานำวิจัย.....	11
สมมติฐานของการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
คำจำกัดความ.....	13
2. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวคิดของ โจเซฟ ที แคลปเปอร์ (JOSEPH T. KLAPPER).....	15
แนวคิดเรื่องการเปิดรับต่อสื่อมวลชน.....	16
ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชน.....	17
ทฤษฎีการเลือกสรรและการแสวงหาข่าวสาร.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	30
การวางแผนและเตรียมการวิจัย.....	30
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	30
การจัดทำแบบสอบถาม.....	32
การปฏิบัติในภาคสนาม.....	32
การจัดระเบียบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
5. สรุปลผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	167
บรรณานุกรม.....	172
ประวัติผู้วิจัย.....	193

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

			หน้า
ตารางที่	1	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบันการศึกษาและ คณะวิชา	35
ตารางที่	2	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาและ เพศ	36
ตารางที่	3	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาและ ระดับชั้นเรียน	37
ตารางที่	4	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศและระดับ ชั้นเรียน	38
ตารางที่	5	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา และสาขาวิชาที่เรียน	39
ตารางที่	6	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา และ เพศ	40
ตารางที่	7	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามอาชีพของ มารดาและสาขาวิชาที่เรียน	41
ตารางที่	8	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามอาชีพมารดา และ เพศ	42
ตารางที่	9	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามประเภที่พัก และสาขาวิชาที่เรียน	43
ตารางที่	10	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามประเภที่พัก และ เพศ	44
ตารางที่	11	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามรายได้ และ สาขาวิชา	45
ตารางที่	12	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามรายได้และ เพศ	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

			หน้า
ตารางที่	13 - 14	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่อ่านและ ไม่อ่าน หนังสือพิมพ์จำแนกตามสาขาวิชาและ เพศ	47 - 48
ตารางที่	15 - 16	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถานที่อ่าน หนังสือพิมพ์และสาขาวิชา, เพศ	49 - 50
ตารางที่	17 - 18	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามความบ่อยครั้ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์และสาขาวิชา, เพศ	51 - 52
ตารางที่	19 - 20	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามระยะเวลา ในการอ่านหนังสือพิมพ์และสาขาวิชา, เพศ	53 - 54
ตารางที่	21 - 22	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามช่วง เวลาที่ อ่านหนังสือพิมพ์และสาขาวิชา, เพศ	55 - 56
ตารางที่	23 - 24	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามหนังสือพิมพ์ รายวันที่อ่านประจำและสาขาวิชา, เพศ	57 - 58
ตารางที่	25 - 27	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามความบ่อยครั้ง ในการอ่านคอลัมน์ต่าง ๆ และสาขาวิชา, เพศ	59 - 64
ตารางที่	28 - 29	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเหตุผลที่อ่าน หนังสือพิมพ์และสาขาวิชา, เพศ	65 - 66
ตารางที่	30 - 31	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามความเชื่อ ในเนื้อหา และสาขาวิชา, เพศ	67 - 68
ตารางที่	32 - 33	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามความบ่อยครั้ง ในการฟังวิทยุและสาขาวิชา, เพศ	69 - 70
ตารางที่	34 - 35	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถานที่ที่ฟัง วิทยุและสาขาวิชา, เพศ	71 - 72
ตารางที่	36 - 37	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามลักษณะการฟัง วิทยุและสาขาวิชา, เพศ	73 - 74

สารบัญตาราง (ต่อ)

			หน้า
ตารางที่	38 - 39	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามระยะเวลา ในการฟังวิทยุและสาขาวิชา, เพศ	75 - 76
ตารางที่	40 - 41	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามช่วงเวลา ที่รับฟังวิทยุและสาขาวิชา, เพศ	77 - 78
ตารางที่	42 - 43	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเหตุผลสำคัญ ที่ฟังวิทยุและสาขาวิชา, เพศ	79 - 80
ตารางที่	44 - 45	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถานีวิทยุ ที่รับฟังและสาขาวิชา, เพศ	81 - 84
ตารางที่	46 - 47	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเหตุผล ในการเลือกสถานีวิทยุและสาขาวิชา, เพศ	85 - 86
ตารางที่	48 - 50	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามรายการวิทยุ ที่รับฟังและสาขาวิชา, เพศ	87 - 92
ตารางที่	51 - 52	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามความถี่ ในการดูโทรทัศน์และสาขาวิชา, เพศ	93 - 94
ตารางที่	53 - 54	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามระยะเวลา ในการดูโทรทัศน์และสาขาวิชาและเพศ	95 - 96
ตารางที่	55 - 56	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามช่วงเวลา ที่ดูโทรทัศน์และสาขาวิชา, เพศ	97 - 98
ตารางที่	57 - 58	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถานที่ ที่ดูโทรทัศน์และสาขาวิชา, เพศ	99 - 100
ตารางที่	59 - 60	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามลักษณะ การดูโทรทัศน์และสาขาวิชา, เพศ	101 - 102
ตารางที่	61 - 62	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเหตุผล ในการดูโทรทัศน์และสาขาวิชา, เพศ	103 - 104

สารบัญตาราง (ต่อ)

			หน้า
ตารางที่	63 - 64	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถานีวิโทธทัศน์ ที่ค้ำบ่อยที่สุดและสาขาวิชา, เพศ	105 - 106
ตารางที่	65 - 66	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามตามเหตุผลที่ เลือกค้ำสถานีวิโทธทัศน์ข่งค้ำง ๆ และสาขาวิชา, เพศ	107 - 108
ตารางที่	67 - 68	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามความถึ้น การค้ำภพยนตร์และสาขาวิชา, เพศ	109 - 110
ตารางที่	69 - 70	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามประภพของ โรงภพยนตร์ที่เลือกค้ำและสาขาวิชา, เพศ	111 - 112
ตารางที่	71 - 72	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามข่งเวลที่ ค้ำภพยนตร์และสาขาวิชา, เพศ	113 - 114
ตารางที่	73 - 74	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามประภพของ ภพยนตร์ที่ค้ำและสาขาวิชา, เพศ	115 - 116
ตารางที่	75 - 76	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามประภพของ ภพยนตร์ค้ำงประเทค้ำและสาขาวิชา, เพศ	117 - 118
ตารางที่	77 - 78	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามข่งประภพ เนื้อหาภพยนตร์ที่นิสิตนักศึกษาเลือกค้ำและสาขาวิชา, เพศ	119 - 120
ตารางที่	79 - 80	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเหตุผลที่ไปค้ำ ภพยนตร์และสาขาวิชา, เพศ	121 - 122
ตารางที่	81 - 82	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามความบ่อยค้ำ งนการค้ำวีดีโอและสาขาวิชา, เพศ	123 - 124
ตารางที่	83 - 84	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามค้ำลักษณะ การค้ำวีดีโอและสาขาวิชา, เพศ	125 - 126

สารบัญตาราง (ต่อ)

			หน้า
ตารางที่	85 - 86	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามช่วง เวลาที่ดู วิดีโอและสาขาวิชา, เพศ	127 - 128
ตารางที่	87 - 88	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเวลาที่ใช้ ในการดูวิดีโอและสาขาวิชา, เพศ	129 - 130
ตารางที่	89 - 90	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามประ เภทของ วิดีโอที่ดูประจำและสาขาวิชา, เพศ	131 - 132
ตารางที่	91 - 92	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเหตุผลใน การเลือกประ เภทของวิดีโอและสาขาวิชา, เพศ ...	133 - 134
ตารางที่	93 - 94	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามตามเหตุผล ในการดูวิดีโอและสาขาวิชา, เพศ	135 - 136
ตารางที่	95 - 96	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามลักษณะ การอ่านหนังสือพิมพ์และสาขาวิชา, เพศ	137 - 138
ตารางที่	97 - 98	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามประ เภทของ เนื้อหาหนังสือพิมพ์ที่อ่านและสาขาวิชา, เพศ	139 - 141
ตารางที่	99 - 100	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามลักษณะ การรับฟังวิทยุและสาขาวิชา, เพศ	142 - 143
ตารางที่	101 - 102	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามลักษณะ การดูโทรทัศน์และสาขา, เพศ	144 - 145
ตารางที่	103 - 105	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามการนำเนื้อหา ของสื่อมวลชนไปใช้ และสาขาวิชา, เพศ	146 - 148
ตารางที่	106 - 108	แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามความบ่อยครั้ง ในการนำเนื้อหาจากสื่อมวลชนไปพูดคุยและสาขาวิชา, เพศ	149 - 151

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 109 - 111 แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามประเภทของบุคคลที่นำเนื้อหามาพูดคุย และสาขาวิชา, เพศ	152 - 154
ตารางที่ 112 - 114 แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามผลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลง ความคิดเห็น และสาขาวิชาและเพศ	155 - 157
ตารางที่ 115 - 117 แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเนื้อหา รายการของสื่อมวลชนที่เปิดรับและสาขาวิชา, เพศ	158 - 160
ตารางที่ 118 - 120 แสดงร้อยละของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามประโยชน์ของสื่อมวลชนและสาขาวิชา, เพศ	161 - 166

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย